

ZPRÁVA O TRHU BRAMBOR

Vývoj cen:

CZV neprané 25 kg.....	5,83 Kč/kg
OOC neprané 25 kg	6,25 Kč/kg
Spotřebitelské ceny	13,90 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Trh konzumních brambor v ČR: CZV, OOC.....	2
Zahraniční obchod ČR	3
Trh konzumních brambor v Evropě	4
Aktuality.....	5

Komoditní zpravodajství Česká republika

V průběhu uplynulého dvoutýdenního cyklu pokračoval na domácím trhu brambor nástup raných brambor domácí provenience. To se samozřejmě projevilo u farmářských cen v posilujícím trendu, naopak ceny obchodníků už začaly mírně stagnovat. Je velmi pravděpodobné, že snížení celkového průměru ceny obchodníků pomohlo ukončování prodeje „nových“ brambor ze Středomoří, nejčastěji ze Španělska a jejich náhrada kvalitními ranými bramborami, které také bývají cenově dostupnější. Dá se očekávat že mírná stagnace, eventuálně i malý pokles může v nejbližších týdnech nastat také u cen producentů a spotřebitelských cen brambor.

Podle exkluzivního šetření TIS^{ČR} byly konzumní brambory (balené ve 25 kg pytlích, neprané i volné) dodávány na trh v 27. a 28. týdnu roku 2009 takto:

CZV konzumních brambor 5,83 Kč/kg
(proti 26. týdnu 2009 vzestup o 0,27 Kč/kg)
OOO konzumních brambor 6,25 Kč/kg
(proti 26. týdnu 2009 pokles o 0,24 Kč/kg)

Podle šetření TIS^{ČR} SZIF se ceny konzumních brambor pohybovaly od 2,50 do 10,00 Kč/kg (25 kg pytle, neprané i volné). Nejčastějšími odrůdami byla Impala, ale také nově Carrera, pokračuje Carrera, Dali a Berber, s cenami mezi 4,00 až 6,00 Kč/kg.

Obchodníci prodávali konzumní brambory za cenu (OOO) v rozsahu 4,00 – 10,00 Kč/kg, s nejčastějším zastoupením odrůd Impala, Marabel a Adora.

Spotřebitelské ceny se ve 25. týdnu 2009 podle oficiálního šetření ČSÚ dostaly na hodnotu 13,90 Kč/kg, takže se proti předchozímu období (23. týdnu 2009) snížily o 1,87 Kč/kg. Novější ceny nebyly v době vydání k dispozici.

V uplynulém období se CZV proti 28. týdnu 2008 tentokrát ovšem zvýšily o 1,58 Kč/kg, SC v tomto období ovšem klesly o 0,05 Kč/kg, stejně jako ceny obchodníků OOC, které se meziročně snížily o 1,36 Kč/kg.

Evropská unie

Podle předběžných odhadů se očekává letošní sklizeň brambor v zemích EU-5 na úrovni lehce nad 30 mil. t, což je lepší výsledek proti roku 2008, kdy bylo v této oblasti sklizeno 27,65 mil. t komodity. Vše bude ale záviset na vývoji počasí v prázdninových měsících. Co se týká průměrné prodejní ceny zemí EU-5 za tyto brambory, neměla by být o moc slabší než ta loňská, to se její aritmetický průměr lehce vyhoupl nad 80 EUR/t. V této pěti zemích je klíčovou Belgií. Ačkoliv se zde očekává sklizeň 3,2 mil. t, je to meziroční nárůst o 10%, kdy jsou brambory pěstovány na ploše 69 870 ha a bude dosaženo průměrného hektarového výnosu 45,5 t/ha.

Řecko letos očekává celkový pokles sadbové plochy u raných brambor, pouze na 13 tis. ha, které se pěstují převážně na poloostrově Peloponés. Navzdory poklesu plochy je objem produkce i kvalita uspokojivá, letos se očekává export v objemu asi 20 tis. t. Hlavními odrůdami jsou Agria, Spunta, Lyseta, Marfona a Nicola. Nejvýznamnějšími destinacemi dovozu jsou země Balkánu, částečně také reexport Egyptských raných brambor prostřednictvím Řecka do těchto zemí.

Itálie zaznamenala u cen producentů konzumních brambor k 31. 5. 2009 hodnotu 160 EUR/t na trhu v oblasti Ferrara, u raných brambor se ceny dostaly na hodnotu 250 EUR/t (region Syracuse), až 260 EUR/t – stejně jako v oblasti Catania a region Bari.

Ve **Francii** se pohybovaly kvotace konzumních brambor kalibrace 40/70 mm ke 2.6. 09 na úrovni 155 EUR/t, o týden později to bylo 160 EUR/t, je tedy zřejmý posilující trend kvotací. Podobně tak tomu bylo u hlíz kalibrace 50/75 mm, kde kvotace posílila ze 165 EUR/t (2.6. 09) na 170 EUR/t (9.6.2009). Pro srovnání loni končily kvotace na hodnotě 180 EUR/t (ke 26.5. 2008), kdy skončilo obchodování s konzumními bramborami za uplynulou sezónu.

Ceny zemědělských výrobců konzumních brambor; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 28. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	CZV Min.	CZV Max.	Průměr	Změna ±
BERBER	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,00	6,00	5,43	-
CARRERA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,90	10,00	6,98	-0,49
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,00	6,00	4,30	-0,47
IMPALA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	10,00	7,33	0,05
LAURA	B-BC	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,50	3,80	3,63	-0,47
PRINCES	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,00	4,00	3,40	-
SECURA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,20	3,80	3,50	0,00
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	3,00	10,00	6,04	0,04
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	11,00	17,00	14,55	0,07

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích. CZV=ceny zemědělských výrobců (bez dopravy a DPH)
Pramen: TIS^{CR} SZIF

Obchodní odbytové ceny - konzumní brambory; sklizeň 2008

Období zjištění ceny 28. týden 2009

Kč/kg

Odrůda	Varný typ	Úprava	Balení	OOC Min.	OOC Max.	Průměr	Změna ±
ADÉLA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,60	5,00	4,73	0,00
ADORA	B-BC	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,70	8,90	6,68	-0,53
CARRERA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,50	7,90	6,47	-1,27
DALI	BA	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,90	7,00	6,35	0,00
DITTA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	7,90	5,60	0,53
IMPALA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,20	10,00	6,55	-0,51
INOVA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,90	6,90	6,18	-0,36
MARABEL	BA-B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	4,00	7,50	5,94	0,30
TOSCA	B	neprané	pytel 25 kg ¹⁾	5,70	5,90	5,80	0,00
OSTATNÍ	B	neprané	pytel 1-15 kg	4,00	10,00	6,26	-0,32
Nové	B	neprané	vak do 25 kg ¹⁾	6,50	12,50	8,22	-0,98
LOUPANÉ – balené v PE a přepravka			vakuované	12,50	21,00	16,08	0,68

Poznámka: 1) Brambory v 25 kg pytlích i poloklecích, u Nových brambor je velikost balení 1-25 kg. OOC = Obchodní odbytové ceny (bez dopravy a DPH)
Pramen: TIS^{CR} SZIF

Průměrné spotřebitelské ceny konzumních brambor v jednotlivých krajích ČR

Ceny zjištěné v období končícím k uvedenému datu vydání bez rozdílu odrůdy, balení, tržní úpravy a typu obchodu

Kč/kg

Ukazatel	týden	Praha	Stč.	Jihoč.	Plzeň.	Karl.	Úst.	Lib.	Kvh.	Par.	Vys.	Jihom.	Olm.	Zln.	Mor-sl.	ČR
Konzumní brambory	17.	11,39	11,35	8,83	12,62	10,46	11,38	11,66	10,32	10,87	10,77	11,32	11,71	10,67	10,01	10,95
	19.	11,69	11,22	9,62	12,96	10,53	13,92	12,26	10,58	11,96	11,52	11,82	12,07	11,17	10,08	11,53
	21.	11,82	11,51	9,90	12,77	10,53	13,42	12,53	10,16	12,08	11,52	12,33	12,03	11,17	11,18	11,64
	23.	15,92	17,85	16,01	16,81	12,80	16,91	18,07	16,67	15,42	16,42	14,72	14,44	14,09	14,68	15,77
	25.	14,83	14,81	15,34	14,78	11,40	14,68	15,07	12,57	13,92	14,15	14,08	13,98	13,42	11,55	13,90

Poznámka: Stč. - Středočeský, Jihoč. - Jihočeský, Plzeň. - Plzeňský, Karl. - Karlovarský, Úst. - Ústecký, Lib. - Liberecký, Kvh. - Královéhradecký, Par. - Pardubický, Vys. - Kraj Vysočina, Jihom. - Jihomoravský, Olm. - Olomoucký, Zln. - Zlínský, Mor-sl. - Moravskoslezský; Pramen: ČSÚ

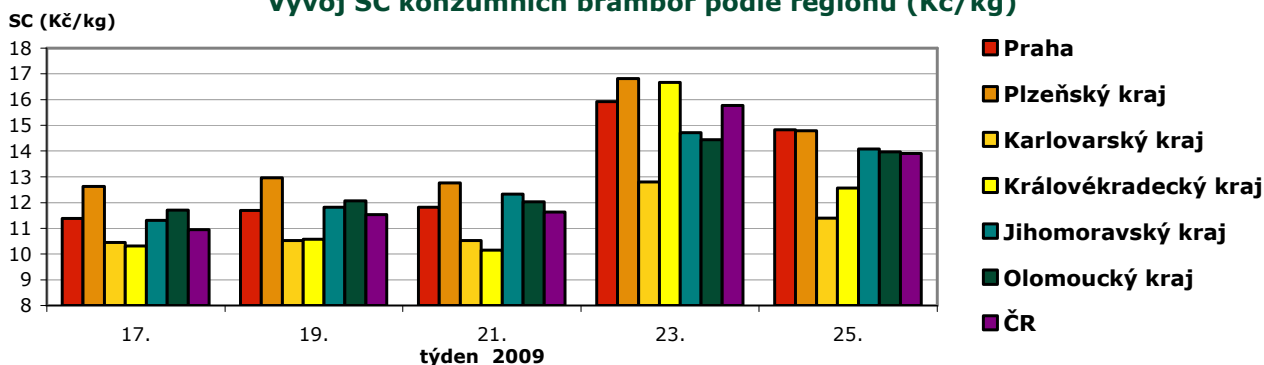

Porovnání průměrných cen konzumních brambor raných v ČR podle šetření TIS^{ČR} Kč/kg

Období Marketingový rok	Ceny zemědělských výrobců (CZV)		Obchodní odbytové ceny (OOC)	
	2008/2009	2007/2008	2008/2009	2007/2008
20. týden 09	4,06	3,66	5,33	4,96
22. týden 09	4,01	3,86	5,64	5,11
24. týden 09	4,92	4,37	6,42	8,01
26. týden 09	5,56	4,65	6,49	8,33
28. týden 09	5,83	4,25	6,25	7,61

Poznámka: Ceny konzumních brambor bez rozdílu odrůdy, balení a tržní úpravy. CZV a OOC jsou uváděny bez DPH a nákladů na dopravu
Pramen: TIS^{ČR} SZIF

Vývoj SC konzumních brambor podle regionů (Kč/kg)

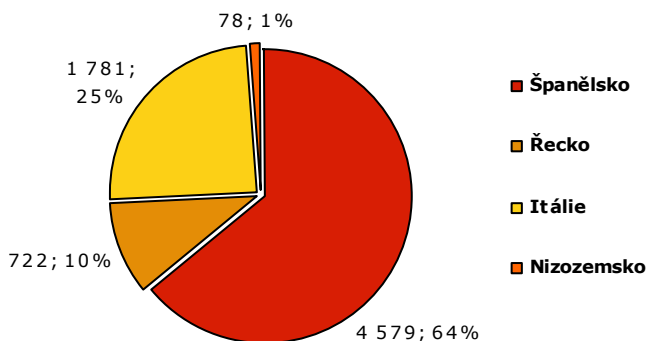
Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Zahraniční obchod ČR – dovoz raných a konzumních brambor v období 1.-31.5. 2009

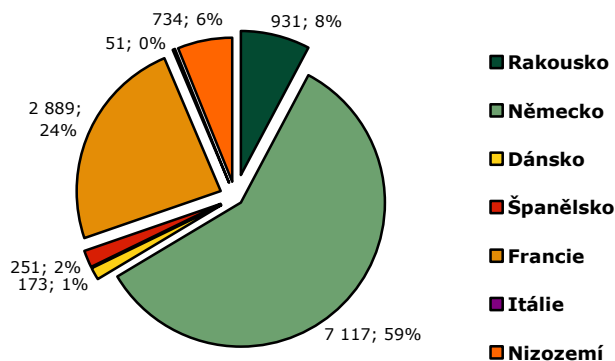
Během měsíce května 2009 bylo do ČR podle oficiálních údajů ČSÚ **dovezeno celkem 7 277 t raných brambor (KN 0701 9050)**. Z tohoto objemu byl největší díl (4 579 t; 64 %) dovezen ze Španělska. Jde tedy v tomto období téměř o dvě třetiny objemu importu. Druhá pozice připadla s celou čtvrtinou dovozu Itálii (1 781 t). Situaci dokresluje dolní graf.

Pravý dolní graf zohledňuje rozložení **importu konzumních brambor (KN 0701 9090) v období květen 2009**. Jednoznačný prim zde zaujímá Německo (59 %), absolutně 7 117 t komodity. Druhá pozice připadá Nizozemí (24 %), 2 889 t brambor a třetí je Rakousko (8 %, 931 t brambor). Podrobnější informace o rozložení importu v tomto období uvádí graf níže.

Dovoz raných brambor (KN 0701 9050) v období V - 2009 (tuny; %); dovoz celkem: 7 277 t

Dovoz konzumních brambor (KN 0701 9090) v období V - 2009 (tuny;%); dovoz celkem: 12 280 t

Pramen: TIS^{ČR} SZIF, ČSÚ

Slovensko

Týdenní nákupní ceny konzumních brambor v roce 2009

SKK/kg; EUR/100 kg

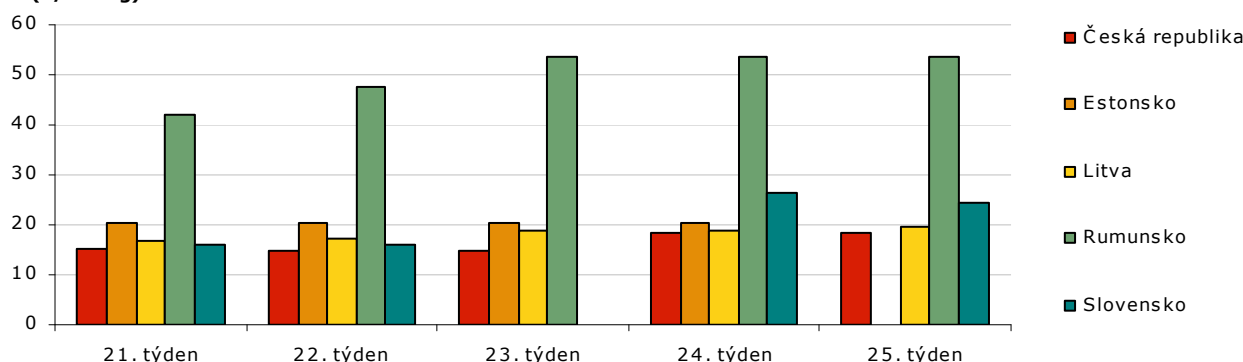
Období/odrůda	PRINCES	MILVA	Min. cena ^A	Brambory celkem SKK/1kg	Brambory celk. €/100 kg	Max. cena ^A
10. týden 09	-	-	12,00	4,77	15,84	20,92
11. týden 09	17,73	14,37	11,62	4,52	14,99	23,24
13. týden 09	-	-	12,00	4,44	14,73	20,92
15. týden 09	17,63	14,95	12,00	5,21	17,28	26,56
16. týden 09	17,63	14,95	12,00	5,21	17,28	26,56
17. týden 09	17,24	16,74	12,00	5,25	17,43	20,92
19. týden 09	17,24	16,74	13,20	5,22	17,34	20,92
20. týden 09	-	-	11,00	4,47	14,84	21,58
21. týden 09	-	-	11,00	4,81	15,97	20,92
22. týden 09	-	-	13,28	4,82	15,99	17,48
24. týden 09	-	-	23,00	7,91	26,25	30,00

Poznámka: 25 kg balení; Přepočet na € konverzním kurzem 1 € = 30,126 SKK; A = od 1.1.2009 uvádí ATIS ceny v EUR/100 kg v souvislosti s přechodem Slovenska na společnou Evropskou měnu;
Pramen: PPA – ATIS Bratislava

EU 27

Vývoj farmářských cen brambor podle zemí a období

cena (€/100 kg)

Pramen: www.agrimis.net, zpracoval TIS^{ČR} SZIF

Mezinárodně integrovaný tržní IS zemí SVE

EUR/100 kg

Země	Albánie	Estonsko	Lotyšsko	Litva	Rumunsko	Srbsko	Slovensko	ČR
19. týden 09	-	19,68	-	14,77	41,65	-	17,34	15,23
20. týden 09	-	19,68	-	15,19	41,95	-	14,84	15,17
21. týden 09	-	20,45	-	16,66	41,81	-	15,97	15,09
22. týden 09	-	20,45	-	17,33	47,64	-	15,99	14,98
23. týden 09	-	20,45	-	18,78	53,60	-	-	14,94
24. týden 09	-	20,45	-	18,78	53,60	-	-	18,21
25. týden 09	-	-	-	19,48	53,60	-	24,38	18,43
26. týden 09	-	-	-	40,48	52,98	-	24,54	21,27

Poznámka: uvedené ceny jsou průměrné ceny producentů v jednotlivých zemích;
Pramen: International Market Data Exchange – AGRIMIS, Německo

Polsko

Velkoobchodní ceny brambor na trhu k 23.6. – 25.6. 2009

PLN/kg

Trh Polsko	Bronisze		Lublin		Poznaň		Sandomierz		Wrocław	
	25.6.2009		23.6.2009		25.6.2009		25.6.2009		24.6.2009	
	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.	Min.	Max.
Konz. brambory	0,50	0,80	0,80	1,00	0,93	1,07	-	-	0,80	0,80
Nové bramb.*	0,70	0,85	1,00	1,20	0,70	0,80	0,90	1,00	0,80	1,00

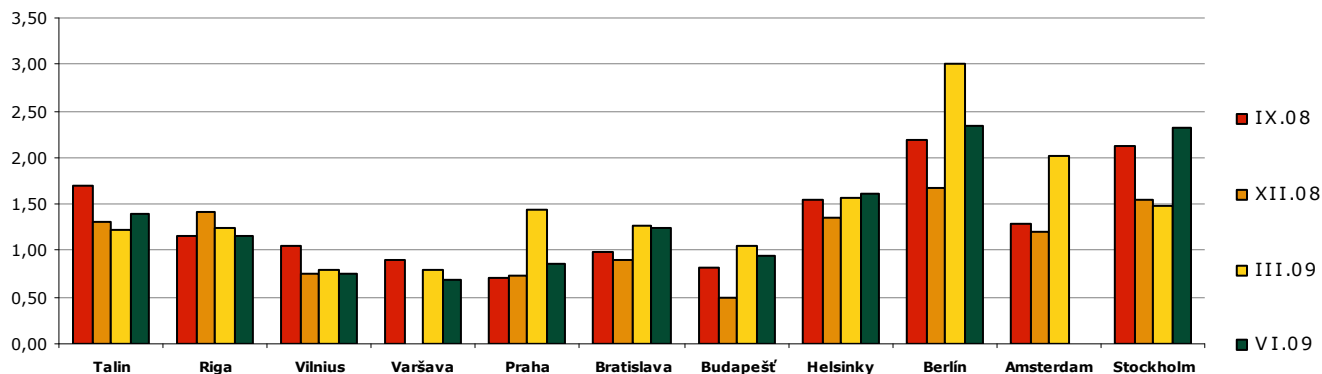
Pramen: www.minrol.gov.pl - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; poznámky: * = dovoz ze Středomoří

EU 27

Srovnání spotřebitelských cen brambor (2 kg balení) v supermarketech evropských metropolí

SC (EUR/MJ)

Pramen: www.ki.ee, zpracoval TIS^{ČR} SZIF

Odpad z mořských produktů jako hodnotná zemědělská komodita?

Kanadští vědci zkoumají možnosti využití odpadu ze zpracování mořských produktů, zejména humrů, v pobřežních provinciích jako půdního doplňku pro výživu a ochranu proti chorobám brambor.

První spojení mezi humry a bramborami se nabízí jako představa servírování obou společně na talíři, ale nový výzkum ukazuje, že humr a brambory mohou být spojovány více hodnotnými způsoby. V jihovýchodní oblasti Kanady – Maritimes (tři provincie – New Brunswick, Nova Scotia a Prince Edward Island) je každým rokem „nutné se zbavovat odpadu ze zpracování mořských produktů, zvláště humrů. S touto likvidací přicházejí určitá ekologická rizika“.

Používání tohoto výrobního odpadu pozitivním způsobem by proto byla přínosem vhodným pro více stran – pro průmysl zpracování mořských produktů, prostředí a jak se ukazuje, rovněž pro průmysl brambor.

Od roku 2001 prováděl Peters, vědec z výzkumného centra Crops and Livestock Research Centre organizace Agriculture and Agri-Food Canada v Charlottetown v provincii Prince Edward Island studie na farmě Harrington Research Farm. Koordinoval mnoho ze své práce s J.A. MacLeodem, vědcem z AAFC, A.V. Sturzem, specialistou z úřadu Executive Council Office vlády provincie. Pracovali na určení vhodnosti surového a kompostovaného odpadu ze zpracování humrů jako půdního doplňku pro organickou produkci brambor.

Chtěli také prozkoumat potenciál tohoto odpadu pro ochranu proti kořenomorce bramborové (*Rhizoctonia solani*) a jiným patogenům. Krunýře humrů jsou vytvořeny z chitinu, tak jako buněčné stěny mnoha houbových patogenů brambor. Vypracovali hypotézu, že přidávání schránek humrů do půdy by stimulovalo místní populace užitečných bakterií a hub, které by rozkládaly tento materiál a současně působily proti patogenům, které jsou vytvořeny z těchto materiálů.

Polní pokusy

Polní pokusy začaly v roce 2001 na pozemcích se surovým a kompostovaným odpadem z humrů aplikovaným do brázdy nebo celoplošně na povrch pozemků a zapraveným. Kontrolní pozemky dostaly syntetické hnojivo (5-15-15) a všechny pozemky dostaly ekvivalent 60 kg dusíku na ha. Krájená sadba brambor odrůdy Superior Elite 2 napadená sclerocíí patogenu *Rhizoctonia solani* byla ručně sázena na všech pozemcích. V každém roce studie byl jeden z centra dvou řádků každého pozemku použit pro odebrání vzorků rostlinných tkání, přičemž další řádek byl sklizen na výnos a hodnocení hlíz. Všechny pokusy byly zaznamenávány při využití protokolů pro organickou produkci, která zahrnovala kultivaci pro potlačování plevelů, hydroxid měďnatý (Kocide) pro ochranu proti plísni bramborové a *Bacillus thuringiensis* (přípravek Novador) pro ochranu proti mandelince bramborové.

pokračování na str. 6

Pramen: www.agris.cz

Chorvatsko

Ceny brambor na tržnicích vybraných měst – 26.týden 2009 (od 22.6.2009 do 28.6.2009)

HRK/kg

Br. konzum	Čakovec	Metković	Osiijek	Rijeka	Split	Záhřeb	Chorvatsko
min.	0,80	2,00	1,60	3,50	2,50	2,00	0,80
max.	1,00	2,50	1,60	3,50	3,00	2,00	3,50
průměr	0,90	2,25	1,60	3,50	2,67	2,00	2,19
Mladé bram. - min.	3,50	-	2,80	3,50	4,00	3,00	2,80
max.	4,00	-	4,00	3,50	4,00	4,00	4,00
průměr	3,75	-	3,68	3,50	4,00	3,25	3,66

Pramen: www.tisup.mps.hr

Odpad z mořských produktů jako hodnotná zemědělská komodita?

dokončení ze str. 5

Každý rok výzkumníci měřili intenzitu zbarvení kanopy v různých obdobích během léta měřičem chlorofylu. Odebírali také vzorky rostlin v červenci a srpnu a počítali exempláře napadené kořenomorkou bramborovou (*Rhizoctonia solani*). Zaznamenávali hmotnost hlíz a počet brambor patřících do každé kategorie, rovněž jako celkový výnos pro každý pokusný pozemek.

Co se týká sledování chorob, výzkumný tým hodnotil 50 hlíz z každého sklizeného řádku z hlediska intenzity těchto chorob: kořenomorka bramborová (*Rhizoctonia solani*), stříbřitost slupky (*Helminthosporium solani*), fuzariová hniloba (*Fusarium* ssp.) a strupovitost brambor (*Streptomyces scabiei*). Nakonec byly vybrány hlízy z každého pozemku inokulovány různými fytopatogeny, aby se zjistilo, zda jsou na pozemcích, které dostaly odpad z humrů, patrná nějaká vlastní suprese chorob.

Půdní vzorky z kořenové zóny odebrané v červenci byly hodnoceny z hlediska jejich mikrobiálních populací a sklizené hlízy byly povrchově sterilizovány a pak hodnoceny z hlediska endofytických organismů (těch, které mají pozitivní vliv na růst rostlin).

Slibné výsledky

Vcelku byly výsledky výzkumu velmi pozitivní. Podpořily názor, že surový odpad z humrů může být užitečný jako organický doplněk, protože se příznivě vyrovnal syntetickému hnojivu v našich pokusech. Co se týká ochrany proti chorobám, výzkumníci zjistili, že odpad z humrů použitý jako půdní doplněk zjevně upravil půdu a mikrobiální populace ve prospěch těch, které jsou jak chitinolytické tak antagonistické vůči půdním patogenům brambor.

Vzcházení bylo vynikající na všech pozemcích s výjimkou těch, které dostaly surový odpad z humrů do brázdy během určitých let. Toto ošetření může být fyto toxické, jestliže organický materiál je aplikován

příliš blízko ke kouskům sadby. Opatrným umístěním odpadu z humrů je tento problém vyloučen.

Hodnoty záznamů měřiče chlorofylu pro rostliny na pozemcích, které dostaly surový odpad z humrů, byly podobné nebo vyšší než u těch, které dostaly syntetické hnojivo. Ošetření kompostem mělo za výsledek nejnižší hodnoty, což ukazuje dobrou dostupnost dusíku ze surového odpadu, ale sníženou dostupnost dusíku z kompostovaného odpadu.

Bylo zjištěno, že výnosy z pozemků, které dostaly surový odpad z humrů jako celoplošnou aplikaci byly obdobné jako výnosy z pozemků, které dostaly syntetické hnojivo (do brázdy nebo jako celoplošnou aplikaci) a významně vyšší než výnosy z pozemků, které dostaly kompost (do brázdy nebo jako celoplošnou aplikaci).

Výsledky týkající se potlačování chorob byly právě tak pozitivní. Výzkumníci zjistili, že intenzita choroby způsobovaná kořenomorkou bramborovou (*Rhizoctonia solani*) byla aplikací surového odpadu z humrů často významně redukována. Počty mikroorganismů v substrátu obohaceném chitinem ukázaly, že počty chitinolytických bakterií a hub jsou významně vyšší v půdách na pozemcích, které dostaly surový nebo kompostovaný odpad z humrů, než ty, které dostaly syntetické hnojivo.

Brambory, které dostaly surový odpad z humrů, měly také hlízy s nejvyššími populacemi endofytických chitinolytických mikroorganismů, a byly proto schopné odolávat rozvoji fusariózy při skladování do větší míry, než hlízy z jiných ošetření.

Nyní v Harringtonu probíhá studie ve velkém měřítku, která zkoumá využití drčených humrů krunýřů ve spojení s osevními postupy, kde se střídají plodiny na zelené hnojení, jako např. kanola a hybridy čiroku súdánského. Z ní mají vzejít návrhy zemědělských systémů, ve kterých jsou potlačovány choroby a přirozeně maximalizovány tržní výnosy brambor.

Pramen: www.agronavigator.cz

Kurzy devizového trhu – Česká národní banka – platnost od 8.7. 2009

1 EUR – 26,045 Kč 1 DKK – 3,497 Kč 100 HUF – 9,376 Kč 1 PLN – 5,874 Kč 1 GBP – 30,101 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného
odd. agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Jiří Očenášek

tel.: 222 871 849
fax: 222 871 536
e-mail: ocenasek@szif.cz

Rozmnožování nebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF